

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА
ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»**

«Затверджую»

Директор ДУ «Інститут
фармакології та токсикології
НАМН України», член-кор.НАМН
України

Т.А.Бухтіарова

від 11 2021 р.,

протокол № 9
Вченої Ради Інституту
від 17.11 2021 р.

**Положення
про організацію освітнього процесу
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
в ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» (далі – Положення) є документом, що регламентує організацію та проведення освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» (далі – Інститут).

1.2. Освітня діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Інституті спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації людини, формування національних та загальнолюдських цінностей, створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизації освіти та навчально-виховного процесу, розвитку безперервної освіти впродовж життя, інтеграції української освіти в європейський і світовий простір, забезпечення соціального захисту здобувачів та науково-педагогічних працівників, відповідального ставлення до власного здоров'я, охорони навколишнього середовища, створення найбільш сприятливих умов життєдіяльності суспільства.

1.3. Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України;
- Нормативно-правових актів Національної академії медичних наук України;
- Статуту Інституту;
- Колективного договору Інституту;
- Державних стандартів освіти;
- інших нормативно-правових актів чинного законодавства.

1.4. Освітній процес організується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від впливу будь-яких політичних партій, громадських та релігійних організацій.

Вихідні позиції учасників процесу формулюються таким чином: «Європа знань» є на сьогодні широко визнаним незамінним фактором соціального і людського розвитку, а також невід'ємною складовою зміцнення та інтелектуального збагачення європейських громадян, оскільки саме така Європа здатна надати їм необхідні знання для протистояння викликам нового тисячоліття разом із усвідомленням спільних цінностей та належності до єдиної соціальної та культурної сфери».

1.5. Освітнім процесом передбачається:

- запровадження європейської кредитно-трансферної системи (далі - ECTS).

ECTS – це система трансферу і накопичення кредитів, що використовуються в європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів, і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання та обліковується у кредитах ECTS;

- створення системи контролю якості освіти, що ґрунтуватиметься не на тривалості або змісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навичках, що отримали випускники. Одночасно встановлюються стандарти транснаціональної освіти;

- розширення мобільності здобувачів і викладачів для взаємного збагачення європейським досвідом;

- забезпечення працевлаштування випускників;

- інтеграцію до Зони європейських наукових досліджень;

- впровадження стратегії навчання упродовж усього життя як основу конкурентоспроможності та використання нових технологій, поліпшення якості життя.

1.5.1. Кредит ECTS – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання.

Обсяг одного кредиту ECTS становить 30 годин.

Навантаження перших двох років навчання становить, як правило, 18-24 кредити ECTS на рік.

Кредит ECTS включає навчальне навантаження, яке складається з годин лекцій, практичних занять, семінарських занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1.5.2. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти – можливість навчатися в іншому вищому навчальному закладі на території України чи поза її межами.

1.5.3. Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Інституті на третьому (освітньо-науковому рівні) вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії, що присвоюється у встановленому порядку за результатами оцінювання та визнання факту досягнення здобувачем компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

1.6. Мовою навчання в Інституті є українська.

1.7. Відповідальність за якість освітнього процесу в Інституті несе директор.

2. РІВНІ ТА СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ

2.1. Підготовка фахівців з вищою освітою в Інституті здійснюється за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, який відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2.2. Здобуття вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньо-наукової програми, що є підставою для присудження ступеня доктора філософії.

2.2.1. Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ECTS.

3. ЗМІСТ ТА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Зміст та формування Освітнього процесу в Інституті відповідає стандартам вищої освіти.

3.2. Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

3.3. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості, змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів.

3.4. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей здобувача;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

3.5. Для кожної навчальної дисципліни, що входить до плану підготовки здобувача вищої освіти, розробляється робоча навчальна програма дисципліни, яка є обов'язковим нормативним документом.

Робоча навчальна програма дисципліни містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

3.6. Нормативна частина змісту навчання – це перелік обов'язкових навчальних дисциплін та видів практичної підготовки із зазначенням мінімального обсягу кредитів і годин, відведених на їх засвоєння. Дотримання переліку дисциплін та обсягів кредитів і годин, що складають нормативну частину змісту освіти, є обов'язковим.

3.7. Варіативна частина змісту навчання містить цикл дисциплін за вибором, які можуть бути орієнтовані на додаткову фундаментальну і спеціальну підготовку, задоволення їх освітніх і наукових потреб. Дисципліни за вибором здобувачів повинні складати не менш 25 відсотків загальної кількості кредитів ECTS, передбачених для даного рівня вищої освіти.

3.8. На підставі освітньо-наукової програми Інститут за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, графік навчального процесу, робочий навчальний план.

3.8.1. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ECTS, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.

3.8.2. Графік навчального процесу складається щороку. Він структурований на семестри, екзаменаційну сесію, канікули.

3.8.3. Навчальний рік включає два семестри, канікули встановлюються двічі на рік і становлять не менш 8 тижнів. Екзаменаційна сесія планується відповідно до навчального плану. Атестація проводиться двічі на рік відповідно навчального плану.

Нормативний термін навчання здобувача ступеня доктор філософії становить чотири роки.

3.6.3. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який затверджується заступником директора Інституту з наукової роботи.

Робочий навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ECTS, які вивчаються в даному навчальному році, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.

4. ФОРМИ І ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ІНСТИТУТІ ДЛЯ АСПІРАНТІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

4.1. Підготовка докторів філософії в Інституті здійснюється через аспірантуру або поза аспірантурою (у випадках, передбачених законодавством) за спеціальностями 222 – Медицина та 091 - Біологія.

4.2. Тема дисертації, індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача після обговорення відділом/лабораторією, експертної оцінки комісією з біоетики, затверджуються Вченою радою Інституту не пізніше тримісячного терміну після зарахування здобувача до аспірантури.

4.3. Взаємні зобов'язання аспіранта, підготовка яких здійснюється за державним замовленням, та Інституту визначаються в типовій угоді, якою передбачається своєчасне закінчення роботи над дисертацією, працевлаштування після закінчення аспірантури, забезпечення відповідних умов праці тощо та відповідальність сторін у разі невиконання умов типової угоди.

4.4. Аспіранти та здобувачі наукового ступеня доктор філософії поза аспірантурою можуть реалізувати право на академічну мобільність в іноземному або іншому українському закладі освіти/науковій установі (далі – заклади освіти) для провадження освітньої, наукової діяльності і стати учасниками академічної мобільності після укладення відповідного договору про участь у програмі академічної мобільності.

4.5. Аспіранти, які навчаються за державним замовленням, за рішенням Вченої ради Інституту та узгодженням з НАМН України можуть бути направлені на стажування до провідних вітчизняних і закордонних наукових центрів та вищих навчальних закладів. Витрати, пов'язані з їх відрядженням проводяться згідно із чинним законодавством України. Подовження терміну навчання в аспірантурі у цих випадках не проводиться.

4.5. Аспірант, який навчався за державним замовленням і успішно захистив дисертацію до закінчення терміну навчання в аспірантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план роботи і відраховується з аспірантури з дня захисту дисертації. Рішення про дострокове відрахування аспіранта і інформацію про його направлення на роботу (згідно із укладеною угодою) представляються для узгодження до НАМН України.

4.6. Вчена рада Інституту не менш як один раз на рік розглядає питання щодо підготовки наукових кадрів, переглядає склад наукових керівників, консультантів та усуває від наукового керівництва або наукового консультування осіб, які не забезпечують своєчасної і якісної підготовки

аспірантів/здобувачів ступеня доктор філософії.

4.7. До аспірантури (на місця держзамовлення та понад план держзамовлення в межах ліцензованого обсягу) зі спеціальностей 091 «Біологія» (спеціалізація «Фармакологія») та 222 «Медицина» (спеціалізація «Фармакологія») приймаються громадяни України, які мають вищу освіту зі спеціальностей «Біологія» та «Медицина» відповідно.

4.8. На підставі результатів вступних іспитів до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника.

Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора Інституту.

4.9. Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора Інституту призначається науковий керівник, як правило, доктор наук або, за рішенням вченої ради, як виняток, кандидат наук.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, контролює виконання затвердженого ним індивідуального плану та несе особисту відповідальність за якісне написання аспірантом дисертації.

Кількість аспірантів, прикріплених до наукового керівника – доктора наук, не повинна перевищувати 5 осіб одночасно (разом з докторантами), а для наукового керівника – кандидата наук – 3 осіб, включаючи аспірантів та докторантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням.

На здійснення наукового керівництва відводиться щороку 50 академічних годин на одного аспіранта.

4.10. Аспірант або здобувач ступеня доктор філософії працює за індивідуальним планом роботи, два рази на рік звітує про його виконання на засіданні Вченої ради Інституту, атестується Вченою радою. За рішенням Вченої ради аспірант/здобувач ступеня доктор філософії поза аспірантурою переводиться на наступний рік навчання або може бути відрахований.

5. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Учасниками освітнього процесу в Інституті є:

- науково-педагогічні та наукові працівники, у т.ч. залучені до викладання окремих дисциплін науково-педагогічні працівники вітчизняних та іноземних закладів освіти (наукових установ) за програмою академічної мобільності;

- аспіранти/здобувачі ступеня доктора філософії поза аспірантурою ІФТ.

5.2. Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначені Статутом та Правилами внутрішнього трудового розпорядку Інституту.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Зміни та доповнення до даного Положення або нова редакція положення схвалюються Вченою радою Інституту, затверджуються і вводяться в дію наказом по Інституту.

6.2. З моменту затвердження нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.